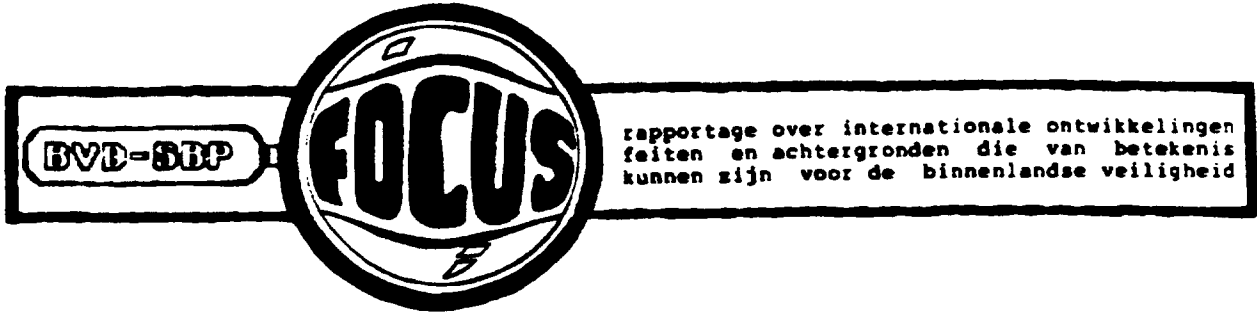

ARCHIEF

A85/39

26 september 1985.

CHINEES PARTIJCONGRES IN HET TEKEN VAN VERJONGING EN
PROFESSIONALISERING

Een onlangs gehouden buitengewoon congres van de Chinese Communistische Partij (CCP) heeft zich ongeveer een week lang beziggehouden met twee belangrijke agendapunten: het zevende Vijfjarenplan (1986-90) en de doeltreffende afronding van het verjongingsproces binnen de partijleiding. Vooral de personele mutaties trokken de aandacht en gevoeglijk kan gesteld worden dat de gewijzigde samenstelling van de hoogste CCP-organen onmiskenbaar het welslagen van DENG Xiaoping's streven naar uitschakeling van bejaarde, soms oppositie voerende collega's weerspiegelt. De jeugdiger lichter van experts die de opengevallen plaatsen is komen bezetten, bevat een aantal nieuwkomers op dit niveau die op middellange termijn voor de absolute topposities lijken te zijn voorbestemd.

CHINEES PARTIJCONGRES IN HET TEKEN VAN VERJONGING EN PROFESSIONALISERING

De voorbereidingen voor het congres.

Reeds verleden jaar oktober, op het Derde Plenum van het Twaalfde CCP Centraal Comité, vond de aankondiging plaats van een buitengewoon partijcongres in september 1985. Dat congres, zo luidde het persbulletin toen, zou ongeveer 1000 gedelegeerden tellen die zich dienden te buigen over het zevende Vijfjarenplan en de verkiezing van extra CC-leden. In die bekendmaking werd verwezen naar artikel 12 van de partijstatuten, waarin de mogelijkheid van een buitengewoon congres is gegeven bij "belangrijke kwesties die om een tijdige oplossing vragen". Het vraagstuk van de verjonging van de partijleiding kon dus kennelijk geen uitstel tot het Dertiende CCP Congres (in 1987) meer verdragen. De noodzaak om dit probleem aan te pakken was overigens al in 1979 door het CC erkend en inmiddels functioneerde sinds 1982 een systeem voor de terugtrekking van oude kaderleden, maar de aanwezigheid op het allerhoogste niveau van nog steeds een "handvol" hoogbejaarde, fysiek afgetakelde strijders van het eerste uur vormde het levende bewijs van de onvolmaaktheid daarvan. Niet alleen hielden deze veteranen zetels bezet die op dynamischer wijze door jongere, gespecialiseerde kaders hadden kunnen worden bekleed, een enkeling benutte die positie bovendien om via oprispingen van conservatisme en nostalgie het ambitieuze moderniseringsbeleid te frustreren. Het valt derhalve te begrijpen dat DENG (zelf ook al 81) c.s. niet meer hebben willen wachten op het overlijden of individueel terugtreden van deze lieden en blijkbaar zijn gaan ijveren voor een collectief ontslag. Echter, om ervan verzekerd te zijn dat in dat geval een nieuwe lichting zou klaar staan die de huidige politiek ook in de decennia na DENG kon voortzetten, moest onverwijld met de selectie en voorbereiding ervan worden begonnen. Op 28 april j.l. wist het CCP-orgaan, het Volksdagblad, reeds te melden dat "het partijapparaat erin geslaagd was om plm. 1000 functionarissen van middelbare leeftijd aan te wijzen als de kern van China's toekomstige bestuurders".

De werkelijke omvang en de betekenis van de verjonging van het bestuursapparaat in de Volksrepubliek kwam voor het eerst aan het licht binnen de staatsbureaucratie. Immers, in de marge van de jaarlijkse zitting van het Volkscongres (het parlement)* werd bekend dat in het afgesloten tijdvak op de diverse departementen niet minder dan 47 nieuwe ministers en viceministers waren benoemd. Daarnaast hadden niet minder dan 80 verschuivingen plaatsgevonden onder de topambtenaren van de ministeries. De gemiddelde leeftijd van de bewindslieden was met 5 jaar gezakt tot 56,6 jaar. Tweederde kan thans bogen op een hogere opleiding, een stijging van liefst 27,5%. Die mate van verjonging, intellectualisering en professionalisering zou kort daarop ook in de CCP-top een feit worden.

*Van 26 augustus tot en met 6 september. Onder meer kwamen er nieuwe bewindslieden op Openbare Veiligheid (RUAN Chongwu) en Staatsveiligheid (JIA Chunwang).

Op het Vierde Plenum van het CC van de CCP, gehouden van 12 tot en met 15 september j.l. en te beschouwen als inleiding op het buitengewoon congres, bleek het overgrote deel van de kaderleden van boven de 70 jaar inmiddels te zijn overgehaald tot het indienen van een collectief en "vrijwillig" ontslag. Dat die stap in een aantal gevallen zal zijn afgedwongen (-zoals bij maarschalk YE Jianying, 88, die nimmer zijn verzet tegen het volgens hem in ideologische zin ontsprende beleid van DENG c.s. had opgegeven-) lijdt even weinig twijfel als het vermoeden dat de partijleiding uit propagandistische overwegingen juist aan de kwalificatie: "vrijwillig" zeer grote waarde zal hebben gehecht. De 131 die zich terugtrokken waren als volgt over de drie hoogste partij-organen verdeeld:

- 64 uit het CC, waarvan 10 uit het 24 hoofden tellende Politburo. Uit het machtigste groepje van 6 binnen het Politburo, de zg. Vaste Commissie, verdween er een, maarschalk YE.
- 37 uit de Centrale Adviescommissie, de door DENG Xiaoping voorgezeten raad van adviseurs, welke in 1982 werd opgericht als een soort "parkeerplaats voor partijveteranen met een incidenteel nut voor latere generaties".
- 30 uit de Centrale Discipline Inspectie Commissie, die geleid wordt (en blijft) door het 84-jarige lid van de Vaste Commissie van het Politburo, CHEN Yun.

Meest opvallend was de uittocht van oude militairen, behalve YE Jianying nog 5 anderen, uit het Politburo. Een belangrijke machtsreductie dus voor het leger, traditioneel het bolwerk bij uitstek van conservatief en strak ideologisch denken. Te meer, daar een week nadien zou blijken dat in hun plaats niet één jongere militair tot in het Politburo zou weten door te dringen. De drie oudste nog overgebleven leden van de Vaste Commissie van het Politburo kunnen hun op het eerste gezicht ietwat paradoxale zetelhandhaving op formele gronden rechtvaardigen*. LI Xiannian (79) was pas kortgeleden benoemd tot president van de Volksrepubliek; DENG "moest" als voorzitter van de Militaire Commissie en van de Adviescommissie statutair Vaste Commissielid blijven (Partijstatuten art. 21 en 22.); CHEN Yun kon aanspraak blijven maken op grond van zijn functie van eerste secretaris van de Discipline Inspectie Commissie. (Partijstatuten art. 43)

Het buitengewoon congres zorgt voor de afronding.

De 992 afgevaardigden op het buitengewoon partijcongres, dat zich van 18 tot en met 23 september j.l. in Peking afspeelde, hechtten zoals te doen gebruikelijk hun goedkeuring aan de opzet van het hen voorgelegde Vijfjarenplan 1986-90. Zij hoorden premier (en lid van de Vaste Commissie van het Politburo) ZHAO Ziyang aankondigen dat aan de economische groei van China voor de komende jaren een plafond is gesteld van 7%. Die groei was in de afgelopen jaren met zijn 10% te sterk geweest, hetgeen weliswaar een productie- en inkomensstijging had opgeleverd, maar ook een ontzagwekkende importstijging annex deviezentekort met zich

*Vergelijk hiermee NCNA'S verklaring: "---op grond van hun hoge prestige, landelijk en in de internationale arena---".

meegebracht had. Redevoeringen op het congres wekken de verwachting dat DENG Xiaoping en zijn collega-voorstanders van een betrekkelijk vrije markteconomie nochtans de socialistische doelstellingen niet uit het oog zullen verliezen. Op dat punt zullen zij nauwlettend in de gaten gehouden worden door degenen die onder leiding van de ervaren econoom CHEN Yun warme pleitbezorgers zijn van centralisatie en controle.

Het congres ging verder akkoord met alle voorgestelde mutaties in het Centraal Comité, de Centrale Adviescommissie en de Centrale Discipline Inspectie Commissie. Het CC kwam hierdoor met 56 nieuwe leden op een sterkte van 212. Het aantal kandidaatleden groeide met 34 tot 160. De gemiddelde leeftijd van het CC werd met 10 jaar teruggebracht tot ongeveer 50 jaar. Thans heeft 75% hoger onderwijs genoten.

De Adviescommissie kreeg 56 nieuwe leden en heeft er nu 182. Voor de Discipline Inspectie Commissie zijn de cijfers resp. 31 en 129.

Onmiddellijk na beëindiging van het buitengewoon CCP congres hield het CC het Vijfde Plenum (24 september j.l.), om de aangegeven lijn van verjonging en professionalisering tot in het Politburo en het CC-Secretariaat door te trekken* .

Van de zes nieuwkomers in het Politburo (een van hen was al drie jaar kandidaat-lid) trokken met name HU Qili (56) en LI Peng (56) de aandacht. In diverse beschouwingen in de buitenlandse pers wordt HU gezien als de gedoodverfde opvolger van CCP secretaris generaal HU Yaobang (70) en LI als mogelijke kandidaat voor het premierschap van ZHAO Ziyang (66).

Het CC-Secretariaat, het orgaan dat samen met het Politburo de dagelijkse leiding van de CCP uitmaakt, zag drie leden vervangen worden door eenzelfde aantal jongeren. Hun intrede deden: LI Peng, TIAN Jiyun (56) en WANG Zhaoguo (44).

Het resultaat van de hele mutatiecyclus is, volgens het Chinese persbureau NCNA, dat "het gereorganiseerde Politburo en Secretariaat een grotere kracht en vitaliteit uitstralen". Een zevental personen maakt momenteel van beide top-organen deel uit. Het zijn: de "oudgedienden" CCP secretaris generaal HU Yaobang, WAN Li, Yu Qiuli; HU Qili en QIAO Shi (beide nieuw in het Politburo) alsmede LI Peng en TIAN Jiyun (beide nieuw in zowel het Politburo als het Secretariaat). Vooral op dit illustere zevental schijnt DENG zijn hoop te hebben gevestigd inzake een soepele overgang naar de tijd waarin zelfs hij aan terugtrekking niet langer zal kunnen ontkomen.

*Voor nieuwe samenstelling Politburo en Secretariaat, zie bijlage.

Bijlage:

CCP Politburo per 24 september 1985.

A. Vaste Commissie

HU Yaobang
DENG Xiaoping
ZHAO Ziyang
LI Xiannian
CHEN Yun

B. Overige leden

WAN Li
YANG Shangkun
XI Zhongxun
YANG Dezhi
FANG Yi
WU Xueqian
TIAN Jiyun
YU Qiuli
QIAO Shi
HU Qiaomu
LI Peng
HU Qili
YAO Yilin
NI Zhifu
PENG Zhen

C. Kandidaat-leden

QIN Jiwei
CHEN Muhua

CCP CC-Secretariaat per 24 september 1985

HU Yaobang
HU Qili
WAN Li
YU Qiuli
QIAO Shi
TIAN Jiyun
LI Peng
CHEN Pixian
DENG Liqun
HAO Jianxiu
WANG Zhaoguo

Secr.gen.